

Mời các em học sinh và quý thầy cô tham khảo hướng dẫn soạn Bài 23: Ý nghĩa văn chương Ngữ Văn lớp 7 tập 2 VNEN được đội ngũ chuyên gia biên soạn đầy đủ và ngắn gọn dưới đây.

Hoạt động khởi động Bài 23: Ý nghĩa văn chương

1. Mỗi nhóm một trong các luận điểm sau và mỗi bạn trong nhóm hãy nói một câu để tạo nên một đoạn văn chứng minh.

- Học văn rất khó
- Học văn rất cần thiết
- Học văn không khó

Trả lời:

VD: Luận điểm: Học văn rất cần thiết

- Học văn tức là học cách làm người.
- Có hiểu văn mới hiểu người.
- Văn học bắt nguồn từ hiện thực và phản ánh hiện thực.
- Khơi dậy tính chân- thiện – mỹ trong mỗi con người....

Hoạt động hình thành kiến thức Bài 23: Ý nghĩa văn chương

1. Đọc văn bản sau: Ý NGHĨA VĂN CHƯƠNG

2. Tìm hiểu văn bản.

a. Theo tác giả, nguồn gốc cốt yếu của văn chương là gì? Việc đưa câu chuyện về một thi sĩ Ấn Độ thể hiện dụng ý gì của tác giả?

b. Trong văn bản, tác giả còn đề cập tới công dụng của văn chương. Công dụng đó là gì?

c. Tác giả đã lập luận như thế nào để thể hiện quan điểm về nguồn gốc, công dụng của văn chương? Nhận xét về đặc sắc nghệ thuật của văn bản.

Trả lời:

a) Theo tác giả, nguồn gốc cốt yếu của ý nghĩa văn chương là lòng thương người và rộng ra thương cả muôn vật.

- Việc đưa câu chuyện về một thi sĩ Ấn Độ thể hiện dụng ý:

- Cách mở bài độc đáo như trên đã thu hút sự chú ý của người đọc.
- Để cắt nghĩa nguồn gốc của văn chương.
- Văn chương thực sự chỉ xuất hiện khi con người có cảm xúc mãnh liệt trước một con người hoặc một hiện tượng nào đó trong cuộc sống.

b) Công dụng đó là: Hình dung sự sống muôn hình vạn trạng. Chẳng những thế, văn chương còn sáng tạo ra sự sống.

c) Tác giả đã lập luận 1 cách chặt chẽ, để thể hiện quan điểm về nguồn gốc, công dụng của văn chương. Đặc sắc nghệ thuật của văn bản: vừa có lí lẽ, vừa có cảm xúc và hình ảnh.

Hoạt động luyện tập Bài 23: Ý nghĩa văn chương

1. Các nhóm chuẩn bị bài nói (khoảng 5 phút) và trình bày miệng về một trong hai yêu cầu sau:

a. Nói về nhiệm vụ của văn chương, tác giả Hoài Thanh cho rằng: " Văn chương sẽ là hình dung của sự sống muôn hình vạn trạng". Hãy tạo lập một đoạn văn khoảng 6-8 câu để làm sáng tỏ nhận định này.

b. Chứng minh những đặc sắc nghệ thuật trong bài nghị luận của Hoài Thanh dựa trên những gợi ý sau:

Đặc sắc nghệ thuật:

- Lí lẽ thuyết phục
- Lối văn giàu hình ảnh, cảm xúc
- Bố cục mạch lạc, rõ ràng
- Hình ảnh gợi tả...

Trả lời:

a. Văn chương là hình dung của sự sống muôn hình vạn trạng. Thông qua cái nhìn của nhà văn, qua cách cảm nhận và đánh giá riêng của người nghệ sĩ, qua hư cấu sáng tạo của nhà văn, hiện thực khách quan sẽ được phản ánh vào trong văn chương. Do đó, những tác phẩm văn chương sẽ là kết quả của cuộc sống con người, của xã hội vốn phong phú và đa dạng. Ví dụ như thông qua các bài ca dao, chúng ta thấy rõ thân phận của người nông dân thấp cổ bé họng trong xã hội cũ. Hay những tác phẩm văn chương sẽ giúp ta cảm nhận được non sông, đất nước thật tươi đẹp qua các văn bản Sông nước Cà Mau hay Cô Tô,... Đó chính là những hiện thực khách quan đã được các nhà văn phản ánh vào trong thơ văn thông qua lăng kính chủ quan của người nghệ sĩ.

b. Đặc sắc nghệ thuật:

- Lí lẽ thuyết phục: đưa câu chuyện của người thi sĩ Ấn Độ vào bài viết.
- Lối văn giàu hình ảnh, cảm xúc.
- Bố cục mạch lạc, rõ ràng
- Hình ảnh gợi tả...

2. Luyện tập viết đoạn văn chứng minh.

a. Chọn một trong những chủ đề sau để viết thành đoạn văn chứng minh (khoảng 6-8 câu)

(1) Văn chương "gây cho ta những tình cảm ta không có"

(2) Văn chương "luyện những tình cảm ta sẵn có"

(3) Trên con đường thành công, không có dấu chân của kẻ lười biếng.

(4) Về câu nói của người xưa: " Giàu hai con mắt..."

(5) Những người quan trọng nhất trong cuộc đời tôi.

(6) Tôi vẫn còn ích kỉ

Trả lời:

a. Văn chương gây cho ta những tình cảm ta chưa có. Trong cuộc sống đời thường, con người hay sống vì bản thân mình nhiều hơn là nghĩ đến người khác, song những tác phẩm văn chương đã tác động vào thế giới tình cảm của họ, giúp cho con người có những tình cảm vị tha, độ lượng. Chẳng hạn khi đọc tác phẩm “Bánh trôi nước” của tác giả Hồ Xuân Hương, chúng ta thấy những nỗi khổ đau, bất hạnh của người phụ nữ trong xã hội phong kiến, dù cuộc đời còn đầy những bấp bênh, trôi nổi song họ luôn giữ vững tấm lòng thủy chung, sắt son. Từ đó làm khơi dậy trong lòng người đọc sự cảm thông, trân trọng đối với những người phụ nữ trong xã hội xưa và lại càng nâng niu, giữ gìn cuộc sống bình đẳng của bản thân trong xã hội ngày nay.

Hoạt động vận dụng Bài 23: Ý nghĩa văn chương

1. Tìm hiểu và ghi chép về những con người hoặc những sự việc, cảnh vật,... ở địa phương em sinh sống đã được thể hiện trong các loại hình nghệ thuật (văn, thơ, nhạc, họa,...) đúng như lời nhận xét của Hoài Thanh: Có kẻ nói từ khi các thi sĩ ca tụng cảnh núi non, hoa cỏ trông mới đẹp; từ khi có người lấy tiếng chim kêu, tiếng suối chảy làm ngâm vịnh, tiếng chim, tiếng suối nghe mới hay

Trả lời:

Bài thơ: Thu vịnh

Tác giả: Nguyễn Khuyến

Trời thu xanh ngắt mấy tầng cao,

Cần trúc lơ phơ gió hắt hiu.

Nước biếc trông như tầng khói phủ,
Song thưa để mặc bóng trăng vào.
Mây chùm trước giậu hoa năm ngoái,
Một tiếng trên không ngỗng nước nào?
Nhân hứng cũng vừa toan cất bút,
Nghĩ ra lại thẹn với ông Đào.

2. Chứng minh là phương pháp được vận dụng nhiều để giải quyết các tình huống thực trong thực tiễn. Em hãy ghi lại từ 3 đến 4 tình huống cho thấy nếu sử dụng tốt phương pháp lập luận chứng minh thì ta có thể giải quyết vấn đề hiệu quả.

Trả lời:

1. Chứng minh “Thất bại là mẹ thành công”.

- Trong cuộc sống, tất cả mọi người đều mong muốn đạt được thành công, nhưng thực tế trước khi đến với thành công ta thường phải trải qua khó khăn, thậm chí thất bại.
- Thất bại là nguồn gốc, động lực của thành công. Nói cách khác, có thất bại mới thành công.
- Thất bại giúp cho ta có được những kinh nghiệm quý giá cho lần sau, thất bại khiến cho ta hiểu được nguyên nhân vì sao ta chưa thành công, từ đó tìm cách khắc phục.
- Thất bại là động lực để con người cố gắng, nỗ lực cho lần sau: Thất bại khiến cho con người càng khao khát thành công hơn, càng cố gắng nghiên cứu tìm tòi.

2. Chứng minh rằng bảo vệ môi trường thiên nhiên là bảo vệ cuộc sống của con người.

- Thiên nhiên bao giờ cũng gắn bó và có vai trò rất quan trọng đối với con người. Do đó, ta cần phải bảo vệ môi trường thiên nhiên.

- Thiên nhiên đem đến cho con người nhiều lợi ích, vì thế bảo vệ thiên nhiên là bảo vệ cuộc sống con người.
- Thiên nhiên cung cấp điều kiện sống và phát triển của con người.
- Thiên nhiên đẹp gợi nhiều cảm xúc lành mạnh trong thế giới tinh thần của con người.
- Con người phải bảo vệ thiên nhiên.